

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма Дошкільна освіта

Спеціальність А 2 Дошкільна освіта

Галузь знань А ОСВІТА

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вступ до спеціальності
Викладач (-і)	Скоморовська Ірина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Контактний телефон викладача	0665590283
E-mail викладача	iryna.skomorovska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна / заочна
Обсяг дисципліни	6 кредити ECTS, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Вивчення освітнього компоненту «Вступ до спеціальності» сприяє адаптації першокурсників до умов навчання в закладі вищої освіти, свідомому та активному їх включенню до самостійної навчальної, наукової, громадянської діяльності; забезпечує оволодіння базовими знаннями про історію становлення та розвитку Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, сучасну систему освіти України, організацію освітнього процесу в ЗВО та дотримання академічної доброчесності; інформацією про особливості педагогічної діяльності, вимоги до вихователя ЗДО в контексті Професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти», правила, функції та стилі педагогічного спілкування, а також документацію вихователя ЗДО. Програма ОК передбачає теоретичне та практичне опанування майбутніми вихователями ЗДО основ професії, ознайомлення з особливостями його педагогічної діяльності та підготовку до ознайомлювальної практики в ЗДО.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Мета вивчення навчальної дисципліни</u> – це формування професійної компетентності майбутнього вихователя ЗДО; формування в здобувачів освіти загального уявлення про структуру, зміст, характер і специфіку їхньої майбутньої професійної діяльності; розкриття загальних засади педагогічної професії, ознайомлення з Професійним стандартом «Вихователь закладу дошкільної освіти»; формування культури педагогічного спілкування; ознайомлення майбутніх педагогів зі структурою освіти в Україні; розкриття змісту та основних форм навчання у закладі вищої освіти. <u>Цілі вивчення дисципліни:</u> - ознайомити майбутніх вихователів з особливостями освітнього процесу в ЗВО, основними вимогами академічної доброчесності, актуальними	

стипендіальними програмами, програмами академічної мобільності;

- сформувані уявлення про особливості, види та вимоги самостійної роботи здобувачів;
- розкрити вимоги до культури розумової праці, бюджету часу, рекомендації до організації навчальної діяльності майбутніх вихователів ознайомити з особистісними та професійними вимогами до вихователя відповідно до Професійного стандарту «Вихователю закладу дошкільної освіти»;
- розкрити рекомендації до педагогічного спілкування здобувачів освіти;
- формувати у здобувачів освіти вміння вчитися і оволодівати сучасними знаннями з дошкільної спеціальності;
- розвивати здатність до самоосвіти, саморозвитку, постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (за стандартом вищої освіти України):

K3-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

K3-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

K3-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

K3-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

K3-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

K3-9. Здатність здійснення безпечної діяльності.

K3-10. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Загальні компетентності (ЗК) за професійним стандартом

ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (*громадянська компетентність*).

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (*соціальна компетентність*).

ЗК.03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (*культурна компетентність*).

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (*лідерська компетентність*).

ЗК.05 Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проектами, критично мислити (*підприємницька компетентність*).

ЗК.06 Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності (*етична компетентність*).

Фахові компетентності (за стандартом вищої освіти України):

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

ПРН-09. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти.

Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПРН-11. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

ПРН-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН-22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-23. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	32/12
Практичні	38/12
Самостійна робота	110/156

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
I-II	012 Дошкільна освіта	перший	Нормативний
Тематика курсу			
Тема		лекції	практичні сам.роб.
I семестр			
Тема 1. Вступ до спеціальності як навчальна дисципліна (вступна лекція)	2	2	4/12
Тема 2. КНУ: історія та сучасність. Студентський путівник	2/2	4/2	8/14
Тема 3. Система освіти в Україні	4/2	4/2	12/14
Тема 4. Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти	2	2	10/12
Тема 5. Самостійна робота студентів у системі підготовки до педагогічної діяльності	4/2	4/2	10/12
Тема 6. Організація навчальної діяльності студента	2	2	12/14
II Семестр			
Тема 7. Виникнення і становлення педагогічної професії.	2	2/2	10/14
Тема 8. Особистісні та професійні вимоги до вихователя ЗДО. Професійний стандарт.	4/2	4/2	8/12
Тема 9. Нормативно-правова база роботи вихователя ЗДО	4/2	4/	8/14
Тема 10. Професійне спілкування в структурі діяльності педагога	2/2	4/2	10/12
Тема 11. Педагогічний професіоналізм і майстерність вихователя ЗДО	2	2	10/14
Тема 12. Педагогічні здібності і педагогічні задатки вихователя	2	4	8/12
ЗАГ:	32/12	38/12	110/156
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			

Загальна система оцінювання курсу	З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://efund.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-taprovedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoiosvity.pdf Семестр 1. Вид контролю – підсумкова оцінка (максимальна оцінка 100 балів). Підсумкова оцінка передбачає такий розподіл вагових коефіцієнтів оцінки: за практичні заняття – максимальна оцінка 100 б. (вага оцінки 90 б.) та за КСР – максимальна оцінка 100 б. (вага оцінки 10 балів). Семестр 2. Вид контролю – екзамен Максимальна оцінка – 100 балів Розподіл вагових коефіцієнтів оцінки: практичні заняття – за практичні заняття – максимальна оцінка 100 б. (вага оцінки 40 б.), контроль самостійної роботи – максимальна оцінка 100 б. (вага оцінки 10 балів), екзамен – максимальна оцінка 100 б (вага оцінки 50 балів). Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси, тематика яких відповідає змісту дисципліни, на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту).
Вимоги до письмової роботи	Усі види письмових робіт оцінюються в 100-бальній системі, вага оцінки змінюється залежно від виду роботи. Контрольна робота є обов’язковою для всіх здобувачів денної і заочної форми навчання і проводиться у вигляді тестування в системі дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/ . Здобувачі денної і заочної форм навчання контрольну роботу виконують під час останнього практичного заняття (оцінка за контрольну роботу виставляється на практичному занятті). До кожного практичного заняття пропонується підготовка в електронному або друкованому вигляді наукових доповідей, презентацій та ментальних карт (на вибір здобувачів за темами, які вивчаються). Після всіх лекційних і практичних занять проводиться контроль самостійної роботи (в кінці семестру) для студентів денної форми навчання в системі дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/. Оцінювання КСР в 100-бальній системі, вага оцінки – 10 балів.
Семінарські (практичні) заняття	Семінарські та практичні заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу відповідно до сформульованих завдань. Підготовка до семінарського заняття спрямована на вивчення ключових та розгляд питань теми, активну участь під час обговорення, обов’язкове виконання усіх завдань. Практичні заняття оцінюються за 100-бальною системою, вага оцінки за всі практичні заняття 40 балів. До практичних занять здобувачі готують презентації, ментальні карти, наукові повідомлення та усні відповіді за темами, які вивчаються. Для здобувачів заочної форми навчання – електронний презентації,

	ментальної карти (на вибір), тестування. За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття здобувач отримує макс. 100 б.
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язкова присутність на заняттях. Активність упродовж семестру, відвідування або відпрацювання усіх семінарських занять протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті. Оцінки за поточне тестування, відповіді на семінарських та практичних заняттях, виконання контрольної роботи та завдань на самостійне опрацювання. Умови допуску до підсумкового контролю - виконання 90% завдань. Підсумкова оцінка (2 семестр) мін. 25 балів (50%) за всі форми роботи
Підсумковий контроль	Підсумкова оцінка (1 семестр) виставляється на основі усних відповідей, виконаних індивідуальних завдань та тестувань до курсу в системі дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/ . Екзамен (2 семестр). Форма задачі – тестування в системі дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/ . Кількість тестів – 40 (за всіма темами, які передбачені змістом силабусу). Максимальна оцінка за тестування – 50 балів, мінімальна – 25 балів. Максимальна оцінка з дисципліни – 100 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи

Виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)

Академічна доброчесність:

Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Карпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).
- Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція).
- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
- Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».

Ознайомитися з положеннями можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Пропуски занять (відпрацювання)

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентують:

- Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.)
- Положення про порядок навчання здобувачів освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора №672 від 24.11.2022 р.)

Ознайомитися з положеннями можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Виконання завдання пізніше встановленого терміну

Несвоєчасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання

- Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.)

Ознайомитися із положенням можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Невідповідна поведінка під час заняття

Навчання передбачає високий рівень пізнавальної активності, ініціативності, дотримання норм та правил професійної етики майбутніх фахівців «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів закладів вищої освіти»

Ознайомитися із положенням можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Додаткові бали

Додаткові бали отримують студенти, які приймали активну участь у науково-дослідній роботі (конференції, студентські наукові гуртки та проблемні групи, підготовка публікацій тощо) за тематикою дисципліни.

Неформальна освіта

Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra.

Можливість зарахування неформальної освіти регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)»

Ознайомитися з положеннями можна за адресою: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Квасецька Я. А. Професійна підготовка вихователів дошкілля на західноукраїнських землях: історичний аспект [Текст]: монографія. Чернівці : Зелена Буковина, 2017. 352 с.
2. Лисенко Н. В. Педагогіка українського дошкілля [Текст]: навч. посібник: у 3-х ч. ч. 3 / Н. В. Лисенко, Н. Кирста, Н. Лазарович. К. : Слово, 2016. 376 с.
3. Методичні рекомендації до практичних занять студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта з освітньої компоненти Вступ до спеціальності: / уклад. Т. С. Гужанова, О. А. Сорочинська. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 60 с.
4. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
5. Підготовка майбутніх фахівців початкової та дошкільної освіти: стратегії реформування : колективна монографія / за ред. В. В. Чайки, О. І. Янкович. – Тернопіль : Осадца Ю. В., 2019. 240 с.
https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf
6. Пісоцька Л. М., Пісоцький О. П. Лекції зі вступу до спеціальності. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 88 с.
http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/2887/1/Писоцький_лекции_M

[AKET.pdf](#)

7. Салига Н. Історія дошкільної педагогіки : навчально-методичний посібник до курсу. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2023. 134 с. <https://kpibs.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/126/2024/01/istoriia-doshkilnoi-pedahohiky.pdf>
8. Скоморовська І. Вступ до спеціальності: навчальний посібник для здобувачів освіти за освітньою програмою «Дошкільна освіта» / І. Скоморовська. Івано-Франківськ, 2024. 152 с.
9. Сопова Д. Академічна доброчесність в системі підготовки майбутнього педагога // Електронний ресурс: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/26113/1/D_Sopova_ADSPMP_NPOTR_UK.pdf
10. Щербакова К. Вступ до спеціальності. Навчально-методичний посібник . 3-є вид., оновлене, доповнене. Львів : Видавництво «Новий Світ - 2000» . 2020. 215 с.
11. Улюкаєва І.Г. Історія дошкільної педагогіки: підручник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2016. 424 с.
12. Закони України «Про вищу освіту» // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
13. Закони України «Про дошкільну освіту» // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
14. Закони України «Про освіту» // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
15. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника // <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf>
16. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності // <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-Комісію-з-питань-етики-та-академічної-доброчесності.pdf>
17. Положення про організацію запобігання та протидії насильству (в тому числі булінгу) в освітній громаді університету // <https://cnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/%d0%94%d0%be%d0%b4%d0%b0%d1%82%d0%be%d0%ba-%d0%b4%d0%be-%d0%bd%d0%b0%d0%ba%d0%b0%d0%b7%d1%83-%e2%84%96148-%d0%b2%d1%96%d0%b4-31.03.2022.pdf>
18. Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
19. Студентський путівник: https://cnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/%d0%a1%d1%82%d1%83%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d1%82%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b8%d0%b9 %d0%bf%d1%83%d1%82%d1%96%d0%b2%d0%bd%d0%b8%d0%ba_2023-1.pdf

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Ірина СКОМОРОВСЬКА